

Handläggare
Christina Grönberg
Telefon: 08-50803232**Till**
Stockholm Vatten och
Avfall

Kontorsremiss - Ansvar för samordnade dagvatten och skyfallsanläggningar

Svar på remiss från Stockholm Vatten och Avfall

Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) har sänt en remiss med förslag om ansvar för dagvatten och skyfallsanläggningar.

Ärendet föreslår principer om användning av- och ansvar för samordnade dagvatten och skyfallsanläggningar (DoS-anläggningar) i staden.

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens ambition att tydliggöra ansvarsfördelningen och är generellt positiv till den ansvarsfördelning som föreslås. Förvaltningen ser dock ett behov av ytterligare förtydliganden i en enklare plan då ansvarspromemorian är svårtolkad. Det finns också vissa frågetecken som lyfts i yttrandet och förvaltningen ser en fara med ökade och svårförutsedda kostnader.

Bakgrund

Kommunfullmäktige uppdrog till Stockholm Vatten och Avfall i budget år 2024 och 2025 att utreda gränssnittet mellan skyfalls- och dagvattenlösningar. Järva stadsdelsförvaltningen erhöll i oktober 2025 denna kontorsremiss. Yttrande begärs av exploateringskontoret, trafikkontoret, Stockholm Vatten och Avfall, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen och samtliga stadsdelsförvaltningar.

Ärendet

Kontorsremissen efterfrågar synpunkter på förslaget med fokus på hur ansvarsgränser kommer att fungera i praktiken, inklusive tydlighet i föreslagna principer och hur dessa kan falla ut på andra anläggningsslag än de studerade i ansvarspromemorian.

Ärendet föreslår principer om användning av och ansvar för samordnade dagvatten och skyfallsanläggningar (DoS-anläggningar) i staden. Utgångspunkten är att VA-huvudmannen (SVOA) ansvarar för de delar som rör dagvatten. Det finns delbara

respektive odelbara anläggningar. I den odelbara anläggningen har VA-huvudmannen hela ansvaret. I delbara anläggningar är det däremot möjligt och enligt förslaget lämpligt att dela upp ansvaret mellan SVOA och stadens markförvaltande nämnder (trafikkontoret eller stadsdelsförvaltningarna) med intresse och vana av sådan skötsel.

Förslaget innehåller principer för användning och ansvar, vilka är presenterade och kommenterade i bilagd excelfil.

Utgångspunkten är att ansvar följer ansvarsfördelning för andra ytor och anläggningar i stadsmiljön: mest nytta av åtgärden och rådighet över marken är två aspekter vad gäller förvaltningsansvar. Med nytta av åtgärden avses här nytta av tillgänglig yta då det inte faller skyfall. Då detta ansvar är nytt finns ingen finansieringsform i staden, men det kommer behövas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen administration och stadsmiljö.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till att detta arbete utförts och att principer samt styrdokument är framtaget.

Språklig utformning

Förvaltningen menar dock att dokumentet är svårt att förstå. Det finns behov av att utforma en enklare, mer tillgänglig plan som kan stödja VA-huvudmannen och de markförvaltande nämnderna i det fortsatta arbetet med dagvatten och skyfall. Eventuellt kan scenarier vara ett sätt att konkretisera och förenkla beskrivningar av användning och ansvar. Nedan tre exempel av flera på formuleringar som är svåra att förstå vad det innebär i praktiken:

Detta PM har som utgångspunkt i den typ av anläggningar där samordning görs mellan allmän VA-anläggning och skyfallsanläggning (s.6)

För mindre odelbara anläggningsdelar, exempelvis i en delbar anläggning, fördelas kostnaden om utökandet till att omfatta skyfall innebär en merkostnad. (s.13)

Att ägare delats upp på även förvaltningsansvarig är då staden för sina anläggningsdelar har en part som är bokföringsmässig ägare men en annan part som förvaltar anläggningen. I detta avseende är det markförvaltaren som är central och därför skrivs ut som "stadens alternativ till ägare". (s. 20)

Därutöver bör benämningar ses över i syfte att konsekvent använda samma term och inte variera emellan VA-huvudman, bolag och Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) liksom anläggningsslag och anläggningstyp. Det finns också behov av att förklara vissa begrepp som exempelvis transporterande system.

Kostnader och ansvar

Generellt instämmer förvaltningen i den ansvarsfördelning som föreslås. Förvaltningen anser dock att det är problematiskt om beslut om ansvarsfördelning ska tas innan det finns en kännedom om befintliga resurser. Förvaltningen ser behov framöver av fler regnbäddar i syfte att förebygga stora negativa konsekvenser av skyfall och för att minska kostnader. Förvaltningen ser generellt en fara i ökade kostnader och begränsade möjligheter att förutse dessa. Exempel på utmaning vad gäller kostnader:

Det merarbete och de kostnader som det innebär för markförvaltaren att återställa anläggningar efter en extrem väderhändelse kommer att behöva ersättas (s.15). Det framgår inte vem som ansvarar för ersättningen.

Det förstnämnda ska följa den drift- och underhållsplan som har upprättats men om behov av justeringar uppstår har VA-huvudmannen rätt att åtgärda detta och ta betalt för detsamma (s.19). I det här fallet borde godkännande från markförvaltare krävas.

I förslaget framgår att VA-huvudmannen ansvarar för drift- och underhåll på dagvattendelar om inget annat anges samt att markförvaltaren ansvarar för drift- och underhåll på skyfallsdelar om inget annat anges. I båda dessa fall kan det tydliggöras att detta bör regleras i avtal emellan parterna.

Uppföljning

Förvaltningen noterar i nuvarande domstolspraxis att en anläggning ska planeras för 10 års regn, vilket kan behöva ses över med visst intervall då regnmängderna kommer öka på grund av klimatförändringarna.

I förslaget framgår att förstärkningar eller särskilda inloppslösningar för att hantera skyfallsflöden läggs ovanpå den procentuella fördelningen i syfte att inte belasta VA-kollektivet, liksom att exempelvis sedimentationsbrunn eller motsvarande enbart för normalflöde tillfaller VA-huvudmannen extra. Det framgår dock inte vad normalflöde innebär.

Utöver presenterade synpunkter i detta yttrande bifogas reflektioner kring framtagna principer i den tillhandahållna excel-mallen.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Jonas Eliasson
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Samordnade dagvatten och skyfallsanläggningar (excelfil).

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2025-11-26
Jonas Eliasson, Avdelningschef	2025-11-26